

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	22

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	2
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

TÜSEB : Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
2. Yıkımı Yapılan Binanın Binalar Hesabında Kayıtlı Olması
3. Üniversitenin Mali Duran Varlıklarının Bilançoda Raporlanmaması
4. Üniversite Adına Tescil Edilmiş Patentlerin Bilançoda Raporlanmaması

B. Diğer Bulgular

1. Kira İşlemlerinin Sözleşmeye Uygun Yürütülmemesi
2. Taşınmaz Kira Bedellerinin Mevzuata Uygun Belirlenmemesi
3. Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Mevzuatla Belirlenen Sınırlamalara Uyulmaması
4. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına ilişkin Tedbirlerin Alınmaması
5. Döner Sermaye İşletmesi Birimlerine Ait Elektrik, Su ve Isınma Giderlerinin Kurum Bütçesinden Karşılanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 09.02.1974 tarih ve 1788 sayılı Cumhuriyet Üniversitesi Kanunu ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Sivas Cumhuriyet Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 18 fakülte, 4 yüksekokul, 4 enstitü, 14 meslek yüksekokulu, 1 Devlet konservatuarı ve 37 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	370	87	457
Doçent	298	72	370
Doktor öğretim üyesi	455	166	621
Öğretim görevlisi	326	60	386
Araştırma görevlisi	444	232	676
Toplam	1893	617	2510

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	571	363	934
Sağlık	1075	554	1629
Avukatlık	4	1	5
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	135	68	203
Yardımcı	136	211	347
Sözleşmeli	318	210	528
İşçi	1255	13	1268
Toplam	3494	1420	4914

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 5.387’dir.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımının ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01 Personel Giderleri	3.488.208.200,00	3.426.402.047,63	%98,23
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	407.487.000,00	394.481.420,26	%96,81
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	417.251.000,00	300.778.081,39	%72,09
05 Cari Transferler	463.767.500,00	461.133.407,41	%99,43
06 Sermaye Giderleri	1.155.182.800,00	1.132.084.339,14	%98,00
07 Sermaye Transferleri	0,00	0,00	%0,00
Toplam	5.931.896.500,00	5.714.879.295,83	%96,34

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5.237.519.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 694.377.500,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 5.931.896.500,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin 96,34'ü olan 5.714.879.295,83 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 3.488.208.200,00 TL ödeneğin 3.426.402.047,63 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 407.487.000,00 TL ödeneğin 394.481.420,26 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 417.251.000,00 TL ödeneğin 300.778.081,39 TL'si, cari transferlerde 463.767.500,00 TL ödeneğin 461.133.407,41 TL'si, sermaye giderlerinde 1.155.182.800,00 TL ödeneğin 1.132.084.339,14 TL'si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı ve TÜSEB destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 25.380.772,57 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	58.300.000,00	82.251.115,84	141,08
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	5.066.671.000,00	5.447.450.763,0	107,52
Diğer Gelirler	112.548.000,00	157.314.160,80	139,78
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	-
Toplam	5.237.519.000,00	5.687.016.039,64	108,58
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	912.508,97	-
Net Toplam	5.237.519.000,00	5.686.103.530,67	108,56

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 5.237.519.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 5.686.103.530,67 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 5.909.059.278,77 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 912.508,97 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 4.220.214.867,16 TL ve faaliyet gideri

5.072.817.500,56 TL olan Üniversite, 2024 yılını 5.055.544.136,40 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 2.473.424.554,80 TL, gider toplamı 2.823.675.499,96 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 350.250.945,16 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin/İktisadi İşletmenin 2024 yılı gelir toplamı 12.533.016,62 TL, gider toplamı 9.956.290,12 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 2.576.726,50 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 20.05.2007 tarih ve 26527 sayılı Resmî Gazete ile kurulan Sivas Teknoloji Gelişim Bölgesi Kurucu ve İşletici AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 50.000,00 TL olup, Üniversitenin %75 oranında ortaklığı bulunmaktadır. Üniversitenin anılan Şirketteki sermaye payı, 2024 yılı itibarıyla 375.000,00 TL değerindedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim

Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi

kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, Etik Davranış İlkeleri ve Etik Komisyon Yönergesi ve etik sözleşmesi aracılığıyla yapılmış olup ayrıca eğitim ve bilgilendirme çalışması yapılmamıştır. Personelin yeterlilik-performansını kapsayacak şekilde olmadığından insan kaynakları politikasında eksiklikler bulunmaktadır. Hassas görevlere ilişkin faaliyetlerin etkinliğini ve kapsamını artırmaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdarenin riskleri, güncel durumunu yansıtacak şekilde belirlenmemiştir; dolayısıyla risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar da yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece riskler belirlenmediğinden bunların kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu en son 02.03.2018 tarih ve 292419 sayılı Rektörlük Makamı onayıyla oluşturulmuş olup 2024 yılında bu görevi üstlenen bir Kurul bulunmamaktadır. Üniversitede iç denetim birimi kurulmuş olup iki denetçi kadrolu olarak görev yapmaktadır. İç denetim biriminin iç kontrole sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubu ile ilgili “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için

yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan “Amortisman ve Tükenme Payları” konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ’in “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan taşınmazlar için 114.000,00 TL’yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 114.000,00 TL’yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir. 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan tespitle ilgili olarak 2024 yılında herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmişse de kanıtlayıcı belge olarak sunulan muhasebe kayıtları, bulgu konusu edilen değer artırıcı harcamaların varlıkların değerine eklenmesine yönelik olmayıp 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı tutarların ilgili varlık hesaplarına aktarılmasına yönelik olduğundan yapılan açıklama bulgu konusu işlemler için geçerli değildir.

Üniversitede 2024 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran işlere ait toplam 38.443.638,35 TL’nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; bilançoda 252 Binalar Hesabında 38.443.638,35 TL eksik, 630 Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazla gösterime neden olunmuştur.

BULGU 2: Yıkımı Yapılan Binanın Binalar Hesabında Kayıtlı Olması

2024 yılında yıkımı yapılan binanın terkin işlemi yapılmadan hala maddi duran varlıklar içinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 252 Binalar Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 176’ncı maddesinin b-6 bendinde, “*Her ne surette olursa olsun yıkılarak bina olma vasfı ortadan kalkan binalar kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, ayrılmış olan amortisman tutarı 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına, kalanı 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.*” hükmünü düzenlemiştir.

2024 yılı içinde yıkımı yapılan Koyulhisar Meslek Yüksek Okul ek binasının, edinim değeri 1.730.484,00 TL, kayıtlı değeri enflasyon düzeltmesi sonucunda 15.261.484,49 TL ve birikmiş amortisman tutarı da 2.136.607,84 TL olarak görünmektedir. İncelemelerde, bu binanın 252 Binalar Hesabında izlendiği, terkine ilişkin olarak binalar ve birikmiş amortisman hesabında gerekli düzeltme işleminin yapılmadığı ve hizmet binasının 2024 yılı mali tablolarında yer aldığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, üniversitenin 2024 yılı bilançosunda yer alan 252 Binalar hesabının 15.261.484,49 TL, 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı hesabının 2.136.607,84 TL fazla; 630 Giderler hesabının ise 13.124.876,65 TL eksik görünmesine neden olunmuştur.

Kamu İdaresi cevabında, bahse konu olan taşınmazın 2024 yılında Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı kayıtlarından, 2025 yılında ise muhasebeden kayıtlarından çıkarıldığı ifade edilmişse de söz konusu muhasebe kaydına ilişkin kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Netice itibarıyla; yukarıda belirtilen hesaplar ile ilgili olarak, hesabın niteliği ve işleyişine uygun olmayan ve yıl sonu mali tablolara da yansıyan kayıtların olduğu tespit edildiğinden, bu tür hatalı kayıtların yapılmaması için gerekli dikkat ve birimler arası koordinasyonun sağlanmasının gerekliliği bulunmaktadır.

BULGU 3: Üniversitenin Mali Duran Varlıklarının Bilançoda Raporlanmaması

Üniversitenin döner sermaye işletmesi ve Sivas Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici Anonim Şirketindeki sermaye paylarının bilançoda raporlanmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Duran Varlıklar" başlıklı 155'inci maddesinde, kamu idarelerinin kanuni yetkilere dayanarak mal ve hizmet üreten kuruluşlar ile döner sermayeli kuruluşlara yatırdıkları sermaye ile sermaye taahhütlerinden doğan borçların mali duran varlıklar hesap grubunda takip edileceği hükmüne yer verilmiştir. Anılan Yönetmelik'in;

- 159'uncu maddesi hükmü uyarınca mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları, 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında,

- 162'nci maddesi hükmü uyarınca ise döner sermayeli kuruluşlara verilen aynı ve nakdi sermaye tutarları ise 242 Döner sermayeli kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında,

muhasebeleştirilerek raporlanması gerekmektedir.

Bahse konu olan varlıklar Yönetmelik'in 155'inci maddesi üçüncü fıkrası gereğince; gerçeğe uygun değeri gösteren edinim tarihindeki maliyet bedeli ile kayıtlara alınıp ve yatırım yapılan kuruluşun öz kaynaklarında bu tarihten sonra meydana gelen değişikliklerin kamu idaresi payına düşen kısmının düzeltilmesi gerekir.

Üniversitenin, Sivas Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletici AŞ'deki %75 oranındaki payı karşılık sahip olduğu 375.000,00 TL ile döner sermaye işletmesindeki 1.000,06 TL tutarındaki sermayesinin muhasebeleştirmediği ve bu sebeple bilançonun söz konusu varlıklara ilişkin bilgi sunmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; Kurum tarafından 23.05.2025 tarih ve 9112 ile 9113 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

BULGU 4: Üniversite Adına Tescil Edilmiş Patentlerin Bilançoda Raporlanmaması

Üniversite adına Türk Patent Enstitüsüne kaydedilmiş patent haklarının 260 Haklar Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabına ilişkin 194'üncü maddesinde; 260-Haklar Hesabının bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. 13/10/2023 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Üniversiteler Ortak Detay Hesap Planına göre ise patentler, 260 Haklar Hesabının 4 numaralı yardımcı hesabında yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; patentler belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler kapsamındadır. Bundan dolayı patentlerin 260-Haklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 23.05.2025 tarih ve 9117 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kira İşlemlerinin Sözleşmeye Uygun Yürütülmemesi

Üniversitenin tasarrufunda bulunan taşınmazlar üzerinde tesis edilen bazı kiralama işlemlerinin sözleşme hükümlerine uygun yürütülmediği ve söz konusu aykırılıkların giderilmesine yönelik yaptırımların etkin bir şekilde uygulanmadığı görüldüğünden bahse konu olan kamu kaynaklarının hukuka uygun ve etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilemediği değerlendirilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde kamu kaynağı, borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri ifade edecek şekilde tanımlanmıştır. Dolayısıyla kamu idarelerince tesis edilen kiralama işlemlerinde hem işleme konu olan varlık hem de bu işlem sonucunda elde edilen gelir, kamu kaynağı kapsamındadır. Bu nedenle anılan Kanun'un 8'inci maddesi hükmü uyarınca bu kaynakların etkili, ekonomik ve verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi, kullanılması ve bunların kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınması, hesap verme sorumluluğunun gereğidir. Bu bağlamda kira sözleşmelerinin mevzuata ve sözleşme hükümlerine uygun yürütülmesi hem işleme konu edilen taşınmazın hem de kira bedelinin hukuka uygun etkili, ekonomik ve verimli elde edilmesini ve kullanılmasını sağlayacaktır.

Üniversitenin tasarrufunda bulunmakla birlikte ihale süreçleri tamamlanarak sözleşmeye bağlanan kiralama işlemlerinde kiracının yükümlülükleri, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlemiştir. Bu kapsamda kiracının en temel yükümlülükleri; anılan Kanun'un 313'üncü maddesi uyarınca kira bedelini ödemek ve 316'ncı maddesi gereğince kiralananı sözleşmeye uygun olarak özenle kullanmaktadır. Kanun'un 315 ve 316'ncı maddelerinde, kiracı bahse konu olan yükümlülükleri yerine getirmediğinde sözleşmenin feshedilebileceği

ifade edilmiştir. Ayrıca Kanun'un 352'nci maddesinde, çatılı işyeri kiralaması özelinde yapılan düzenleme ile kira bedelinin ödenmemesi nedeniyle iki yazılı ihtar yapılması durumunda dava yoluyla kira sözleşmesinin sona erdirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

Üniversite ile kiracılar arasında imzalanan sözleşmelerde de kiracının bu yükümlüklerini yerine getirmesini temin edecek hükümlere yer verilmiştir. Yapılan sözleşmelerde kira bedelinin vade tarihleri belirlenmiş ve vadesinde ödenmeyen kira bedellerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci maddesi gereğince belirtilen oranda gecikme zammının uygulanacağı ve kiraya verilen yerin genişletilemeyeceği ve sabit tesis yapılamayacağı açıkça hükme bağlanmıştır. Ayrıca sözleşmelerin 14'üncü maddesinde kiracının taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya üst üste iki taksitin vadesinde ödenmemesi hallerinde sözleşmenin feshedileceği, kesin teminatın gelir kaydedileceği ve cari yıl kira bedelinin %25'inin tazminat olarak tahsil edileceği ifade edilmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde;

- Kira bedelinin yıllık peşin ödenmesi öngörülen bazı işlemlerde bedelin dört taksit şeklinde tahsil edildiği,
- Vadesi geçtiği halde, 2024 yılı sonu itibarıyla, 1.194.246,69 TL tutarında kira bedelinin tahsil edilemediği,
- Kiraya verilen beş taşınmazda 1.594 m² genişleme olduğu ve bazı kiracılar tarafından genişletilen alanlara sabit yapı yapıldığı,

ancak bu aykırılıklara gidermeye yönelik idari ve hukuki yollara başvurulmadığı görülmüştür. Hatta kiralanan alanın genişletilmesinin tespit edilmesi durumunda, işgalli kullanımın tahliye edilmediği gibi bedelin cari yıl metrekare fiyatı esas alınarak güncellendiği ve sözleşmeye aykırı kullanımın gelecekte de devam etmesine imkân tanındığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, kira bedellerinin vadesine ilişkin sözleşme hükümleri ile uygulamada oluşan farklılığın sözleşmedeki yazım hatasından kaynaklandığı ifade edilmişse de kira işlemlerinin, her iki tarafın yükümlülüklerini yoruma sebebiyet vermeyecek açıklıkta ortaya koyan ve taraflar açısından bağlayıcı olan sözleşme hükümleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiğinden açıklama, bulgu konusu işlemler için geçerli değildir. Verilen cevapta ayrıca kira alacaklarının takibine ilişkin çalışmaların başlatıldığı ve kiralanan taşınmazlarda genişletilen alanlara ilişkin tebligat yapıldığı ifade edilmişse de bu çalışmalara ilişkin kanıtlayıcı belge

sunulmamıştır. Bu açıklamalara ilaveten kiraya konu edilen taşınmazların sözleşmede öngörülen şartlara uygun kullanılması ve bedellerin vadesinde tahsil edilmesine yönelik gerekli önlemlerin alınacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; kamu kaynaklarının hukuka uygun ve etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini teminen kiraya konu edilen taşınmazların sözleşmede öngörülen şartlara uygun kullanılması ve bedellerin vadesinde tahsil edilmesi hususunda gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmaz Kira Bedellerinin Mevzuata Uygun Belirlenmemesi

Üniversitenin tasarrufunda bulunan taşınmazlar üzerinde tesis edilen kiralama işlemlerinde bedelin mevzuata uygun olarak belirlenmediği ve bu sebeple söz konusu varlıkların verimlilik ve tutumluluk ilkesini sağlayacak şekilde yönetilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Mal Yönetiminde Etkililik ve Sorumluluk” başlıklı 48’inci maddesinde; kamu idarelerine ait malların kiralama işlemlerinin mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı hükmüne yer verilmiştir.

Üniversitenin tasarrufundaki taşınmazlar üzerindeki kiralama işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde tesis edilir. Bu bağlamda ihaleye esas teşkil edecek tahmin edilen bedel, anılan Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca yürütülen işlemler sonucunda günün rayicini yansıtacak şekilde belirlenir ve Kanun’un 2’nci maddesinde temel ilke olarak öngörüldüğü üzere rekabeti sağlayan ihale süreci sonucunda tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere teklif edilen bedellerin en yükseği üzerinden sözleşme imzalanır. Kira bedelinin söz konusu hükümlere uygun olarak belirlenmesi, kamu taşınmazının azami geliri elde edilecek şekilde yönetilmesini sağlayacağından verimlilik ve tutumluluk ilkesine de hizmet edecektir.

2886 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde, tahmin edilen bedelin veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı ve bedelin, dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği hükmüne yer verilmiştir. Mezkûr maddenin devamında ihale komisyonuna, gerektiğinde tahmin edilen bedelin tahkik ettirilmesi yetkisi de tanınmıştır. Bahse konu hükümlerden de anlaşılacağı üzere Üniversite tahmin edilen bedeli, günün rayicini

yansıtmasını sağlayacak çalışmaları yapmak ve dayanaklarını hesap tutanağına eklemekle mükelleftir.

Ancak yapılan incelemelerde; bazı kiralama işlemlerinde tahmin edilen bedelin,

- Komisyonlarca herhangi bir tahkikat yapılmadan, ilgili odadan alınan fiyatın altında belirlendiği ve ihalenin bu bedel esas alınarak gerçekleştirildiği,
- Hesap tutanağına dayanak eklenmeksizin belirlendiği ve bu nedenle bedelin günün rayicini yansıtmasını sağlayacak gerekli işlemlerin tesis edilmediği,
- Taşınmazın durumunu tam olarak yansıtacak şekilde belirlenmediği ve açık alan kısımlarının ya da kiracıya teslim edilen taşınırların hesaba dahil edilmediği

tespit edilmiştir.

Yapılan incelemelerde ayrıca; kiralama işlemlerinin anılan Kanun'un 51'inci maddesi birinci fıkrası (g) bendine istinaden pazarlık usulü ile tesis edildiği, genellikle ihaleye tek kişinin davet edildiği, hatta bazı ihalelerde davet edilen kişinin teklif vermemesi durumunda tahmin edilen bedel düşürülerek tekrar sadece aynı kişinin ihaleye davet edildiği, dört farklı sektörde hizmet sunulacak taşınmazlar için dahi tek ve aynı kişinin davet edildiği görülmüştür. Söz konusu tespitlerin, ihale sürecinde rekabet ilkesinin tesis edilmesini engelleyecek nitelikte olduğu değerlendirilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta, kira bedellerinin rayiç değerler dikkate alınarak belirlendiği ifade edilmişse de bulguda yer verilen tespit, tahmin edilen bedelin yapılan rayiç değer çalışmalarını yansıtacak şekilde belirlenmemesine yönelik olduğundan yapılan açıklama, bulgu konusu işlemler için geçerli değildir. İdare tarafından verilen cevapta ayrıca bulguda yer verilen diğer hususlara ilişkin gerekli iş ve işlemlerin sağlıklı yürümesi adına tedbir alınarak çalışmaların yürütüleceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak yukarıda özet olarak yer verilen tespitler nedeniyle, bazı kiralama işlemlerinde tahmin edilen bedelin günün rayiçlerini yansıtacak şekilde belirlenmediği ve ihale sürecinin rekabeti sağlayacak şekilde yürütülmediği değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Genel Sekreter Yardımcısı Görevlendirmelerinde Mevzuatla Belirlenen Sınırlamalara Uyulmaması

Üniversitede genel sekreter yardımcısı sayısının mevzuatla belirlenen sayıdan fazla olduğu tespit edilmiştir.

Yüksek Öğretim Kurumlarında genel sekreter yardımcılarının sayısı 124 numaralı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenmiş olup adı geçen Kararname'nin 27'nci maddesinde Genel Sekreterliğin; bir genel sekreter ile en çok iki genel sekreter yardımcısından ve bağlı birimlerden oluşacağı hükme bağlanmıştır.

Anılan mevzuat hükmüne ve Üniversitede bu kapsamda tahsis edilmiş kadro olmamasına rağmen Rektörlüğün 25.09.2024 tarih ve 472934 sayılı onayı ile 23.12.2024 tarih ve 506160 sayılı 2547 sayılı onayları ile Kanunun 13/b-4 maddesi gereğince iki genel sekreter yardımcısı vekaleten görevlendirilmiştir. Ayrıca genel sekreter yardımcılığını asaleten yürüten bir personel de yine aynı Kanun maddesi gereği Üniversitenin başka bir birimde görevlendirilmiştir.

Üniversite Rektörlüğü'nün 29.01.2025 tarih ve 485123 sayılı Kararı ile Üniversitenin genel sekreter ve genel sekreter yardımcılarına ait görev dağılımları belirlenmiştir. Bu Karara göre Üniversitede biri asaleten ikisi de vekaleten görev yapmak üzere üç genel yardımcısının yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

Üniversitenin tüzel kişiliğini temsil eden Rektörün görev ve sorumluluklarını belirleyen 2547 sayılı Kanunun 13/b-4 maddesindeki; *Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek,*” şeklinde düzenlenen yetkinin, ancak Kanun'da belirlenen teşkilatlanma çerçevesinde kullanılması gereken bir yetki olduğu ve bu nedenle anılan bu hükme dayanılarak üçüncü genel sekreter yardımcısının görevlendirilmesinin, yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ile uyumlu olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, gerekli düzeltici işlemin yapılacağı ifade edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda devlet hizmetlerinin memurlar eliyle yürütülmesi gerekliliği belirtildikten sonra istihdam çeşitleri de sayılmıştır. Bunlar arasında

tedviren görevlendirme yer almadığı gibi; 2547 sayılı Kanun'da ve 124 numaralı Kararname'de de bu yönde bir hüküm ve düzenleme bulunmamaktadır. Aksine kanun koyucu genel sekreter yardımcısı olarak atanacakların sayısını belirleyerek bu konuda kısıtlama getirmiştir. Bu doğrultuda, genel sekreter yardımcısı sayısının mer'i mevzuatla belirlenen sayıdan fazla olması mümkün değildir.

BULGU 4: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına ilişkin Tedbirlerin Alınmaması

Kadrosu Üniversitenin çeşitli birimlerinde olan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve yeterli olarak kullandırılmadığı, iş akitlerinin herhangi bir sebeple sona ermesinden sonra izin haklarının ekonomik değere dönüştürülecek şekilde biriktirildiği görülmüştür.

“Dinlenme Hakkı” Anayasa ile güvence altına alınmış haklardandır. Anayasanın 50'nci maddesinde “*Dinlenmek çalışanların hakkıdır*” ifadesine yer verdikten sonra, yıllık izin hakkı ile hafta tatili ve bayram tatili haklarını ayrıca vurgulamıştır. Bu sebeple Anayasal bir hak olan dinlenme hakkından vazgeçilemez. Ayrıca yasal zorunluluğun ötesinde; çalışanları yorgunluk ve onun beraberinde getireceği dikkatsizlik sonucu uğrayabilecekleri iş kazalarından korumak, işçinin bedensel ve ruhsal olarak iyiliğinin devamını sağlamak, iş tatminini artırmak, işçinin sosyal yaşama da katılımını sağlamak, iş veriminin azalmasına engel olmak, işin kalitesinin düşmesini önlemek, vb. birçok sebeple, işçinin yıllık izin, hafta tatili ve bayram tatili haklarını ve gün içinde ara dinlenmelerini tam olarak kullanabilmesi gereklidir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53, 56, 57 ve 58'inci maddeleri gereğince işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir. Anılan Kanun'un 53'üncü maddesine göre yıllık ücretli izinden vazgeçilemez ve 56'ncı maddesine göre de bu iznin Kanun'da gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur. Ancak, Kanun'un 53'üncü maddesinde öngörülen izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere bölümler hâlinde kullanılabilir.

Üniversitede yapılan denetim ve incelemelerde, toplam 1255 işçi personelden, 640 işçinin otuz gün ve daha fazla sayıda yıllık ücretli izninin biriktiği, 316 işçinin yıl içerisinde hiç izin kullanmadığı ve 275 işçi personelin de beş ve daha az gün izin kullandığı tespit edilmiştir.

Yaklaşık yüzelli güne kadar izni birikmiş işçiler olduğu göz önüne alındığında ortalama en az beş yıllık kullanılmayan izin olduğu anlaşılmaktadır.

Hukukî anlamda çalışanların çalışma hayatından kaynaklanan yorgunluğu atabilmek, sağlıklarını koruyabilmek için ihtiyaç duydukları bir hak olan dinlenme hakkı, kullanılmadığı takdirde, işçinin ruhsal ve bedensel açıdan yorulması ve çalışma verimini düşürmesinin yanı sıra, işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretler, herhangi bir nedenle iş akdinin sona ermesi durumunda sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden Kuruma ek mali külfet doğurmaktadır. Nitekim Cumhurbaşkanlığı'nın 17 Mayıs 2024 tarihinde, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması amacıyla yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu Genelgesinde aynen, *“4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin süreleri, ilgili yıl içerisinde kullandırılacaktır. Ayrıca, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin süreleri, yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılacaktır.”* denilmektedir.

Kamu İdaresince söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve çalışmaların Temmuz 2025 sonuna kadar bitirilmesinin planlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda açıklanan gerekçelerle işçinin dinlenme hakkının bir gereği olarak ve aynı zamanda Kuruma bir ek mali bir külfet getirmemesi için işçilere yıllık ücretli izinlerini hak ettikleri yılda kullandırılması gerekmektedir. Ayrıca Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesinde'de belirtildiği üzere; geçmiş yıllardan kalan izinlerin de daha fazla biriktirilmeden belli bir plan dâhilinde hak sahibi işçilere kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 5: Döner Sermaye İşletmesi Birimlerine Ait Elektrik, Su ve Isınma Giderlerinin Kurum Bütçesinden Karşılanması

Döner Sermaye İşletmesi dâhilinde faaliyet gösteren Üniversite birimlerine ait elektrik, su ve ısınma ihtiyaçlarına ilişkin giderlerin önemli kısmının özel bütçeden karşılandığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun “Döner sermaye” başlıklı 58'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; yükseköğretim kurumlarında kurulacak döner sermaye işletmesinin başlangıç sermayesine, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinde bu amaç için ödenek öngörülme şartıyla katkı sağlanabileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan maddenin (b) fıkrasında; döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın, ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu, sürekli eğitim merkezleri ile bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları için asgari yüzde 30'unun, diğer yükseköğretim kurumları için ise asgari yüzde 15'inin, ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçları ile yönetici payları için kullanılması ile bu oranların yüzde 75'ine kadar artırmaya üniversite yönetim kurulunun yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümlere göre yükseköğretim kurumlarının, döner sermaye faaliyetleri sonucu elde edilen ve tahsili gerçekleşen gelirlerden yukarıda belirtilen oranlar dâhilinde ayrılacak kısmı, kendi ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçları ile yönetici paylarını karşılamak için kullanması gerekmektedir.

Üniversitenin kendi bütçesinden döner sermaye işletmesine ait ihtiyaçların temini, bir başka deyişle kaynak aktarımı; döner sermaye işletmesinin başlangıç sermayesine katkıda bulunulmasında ve 2015 mali yılı sonuna kadar tıp fakültesi hastanelerinin ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarına ilişkin muaccel borçlarının ödenmesinde olduğu gibi istisnai bir durum olup, mevzuat hükümleriyle sınırlıdır. Bu nedenle belirtilen istisnalar dışında döner sermaye işletmelerinin kendi giderlerini kendi gelirleriyle karşılaması esastır.

Ancak yapılan incelemelerde, Rektörlüğün 27.06.2022 tarih ve 180400 sayılı yazısı ile Sayıştay Denetim Raporunda yer verilen hususlara ilişkin inceleme yapmak üzere görevlendirilen komisyon tarafından;

- Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi, Hayvan Hastanesi, Sürekli Eğitim Merkezi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Nanofonik ve Eğitim Fakültesince kullanılan elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin %75'inin özel bütçeden, %25'inin döner sermaye bütçesinden,
- Süt ve Süt Ürünleri İşleme Tesisi ile Tarım Uygulama ve Araştırma Merkezince kullanılan elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin %50'sinin özel bütçeden, %50'sinin döner sermaye bütçesinden,
- Uygulama Otelince kullanılan elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin %25'inin özel bütçeden, %75'inin döner sermaye bütçesinden

karşılanması yönünde karar verildiği ve söz konusu giderlerin Kararda belirtilen oranlarda özel bütçeden karşılandığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bahse konu işlemlerin, mevzuatta sayılan istisnalar dışında döner sermaye işletmelerinin kendi giderlerini kendi gelirleriyle karşılanmasını sağlamak üzere, Rektörlük tarafından görevlendirilen komisyon kararına göre yürütüldüğü ifade edilmişse de anılan kararda mevzuat hükümlerinin aksine bahse konu giderlerin önemli kısmının özel bütçe kaynaklarından karşılanması öngörüldüğünden yapılan açıklama, bulgu konusu işlemler için geçerli değildir.

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi dâhilinde faaliyet gösteren birimlere ait elektrik, su ve ısıtma ihtiyaçlarına ilişkin giderlerin özel bütçeden karşılanması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yıkımı Yapılan Bazı Binaların Hala Binalar Hesabında Kayıtlı Olması	2023	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Denetim Raporuna konu edilen taşınmaz kayıtlardan çıkarılmasına rağmen 2024 yılında yıkımı yapılan bina muhasebe kayıtlardan çıkarılmadığı için aynı hata denetim yılında da geçerli olduğundan bulgu konusu edilmiştir.
Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu edilen hata 2024 yılında da devam ettiği için bulgu konusu edilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	5
7. EKLER	17

KISALTMALAR

CÜSEM

: Sürekli Eğitim Merkezi

TÖMER

: Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Sürekli Eğitim Merkezi ve Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde Sınav Görevlileri için Farklı Ücret Ödenmesi
2. Bazı Hizmet Alımı İhalelerinde Ödemeye Esas Hizmet Miktarlarının Sağlıklı Belirlenmemesi
3. Biyokimya Laboratuvarı Puana Dayalı Sonuç Karşılığı Kit, Cihaz ve Sarf Malzeme Alımı İşinde Mevzuatta Öngörülen Yeterlilik Kurallarının Belirlenmemesi
4. Radyoterapi Hizmeti Alımı İhalesinde Mevzuatta Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulünün Kullanılması
5. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Takibinin Yaptırmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 29.08.2000 tarih ve 24155 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, sonraki yönetmelikler ile ilga edilmiş olup 2024 yılında yürürlükte olan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği 20.12.2021 tarih ve 31695 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir. Anılan madde hükmü uyarınca; İşletme çalışmaları sırasında eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutmak ve Üniversitenin esas faaliyetlerini aksatmamak kaydıyla aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunur:

a) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, seminer, konferans ve sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak.

b) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerle yapılan sözleşmeler kapsamında faaliyet alanları ile ilgili danışmanlık, klinik araştırma ve klinik çalışma hizmeti vermek.

c) Bilimsel, teknik, kültürel, sanatsal, tarım ve sağlık ile ilgili araştırma ve uygulamaları teşvik etmek amacıyla çevre kampları ve incelemeleri düzenlemek ve alınacak bilimsel sonuçların uygulamasını yapmak.

ç) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

d) İşletmenin laboratuvar ve atölyelerinde her çeşit makine, cihaz, alet-edevat, elektrikli ve elektronik aletlerin bakım-onarımları ile kalibrasyonlarını yapmak.

e) İşletmenin laboratuvar ve atölyelerinde ürün ve numunelere yönelik kontrol,

muayene, analiz ve ölçümler yapmak, raporlar düzenlemek, projeler hazırlamak veya uygulamak.

f) Üniversite-sanayi iş birliği faaliyetleri kapsamında kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere ait işyerleri, maden ocakları, bina, arsa ve araziler için fizibilite çalışmaları yapmak, bilimsel ve teknik raporlar hazırlamak.

g) İşletmeye bağlı Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Veteriner Fakültesi ve sağlık hizmeti veren diğer birimlerde klinik, poliklinik, laboratuvar ve diğer hizmet birimlerinde muayene, tahlil, tetkik, tedavi, ameliyat, girişimsel işlemler ve bakım hizmetleri ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, sağlık hizmetleri ile ilgili açılmış olan yataklı ve yataksız tedavi kurum ve birimlerini işletmek.

ğ) Turizm ve otelcilik faaliyetleri kapsamında; uygulama oteli işletmek, yiyecek, içecek, konaklama hizmetleri vermek, kongre, seminer, gezi ve benzer organizasyon hizmetleri sunmak, danışmanlık hizmeti vermek ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında Cumhuriyet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi iş birliği ile eğitim, kurs ve sertifika programları düzenlemek.

h) İşletme birimlerinin kendi faaliyet alanlarında yapmış olduğu iş ve işlemler kapsamında araştırma-geliştirme, tasarım-yenilik faaliyetlerinde bulunmak, elde edilen bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak.

ı) İşletme birimlerinin faaliyet alanı ile ilgili her türlü baskı, grafik, yayın ve basım işlerini yapmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık

Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 21'dir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, bir büro memuru ve bir sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan büro personelinin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, dört muhasebe uzmanı, bir muhasebe uzman yardımcısı, üç veri hazırlama kontrol işletmeni bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden personel giderleri, mal ve malzeme alımları, makine teçhizat bakım onarım giderleri, tüketim malzemesi alımları ve büyük onarım giderleri tertiplerinde kaynak kullanılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 2.090.720.004,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 3.129.632.058,43 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 2.528.657.073,58 TL bütçe giderine karşılık 2.453.969.745,87 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı gelir tablosuna göre 2.473.424.554,80 TL gelir elde edilmiş, 2.823.675.499,96 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 350.250.945,16 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere

göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sürekli Eğitim Merkezi ve Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde Sınav Görevlileri için Farklı Ücret Ödenmesi

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren merkezlerden döner sermaye kapsamında verilen eğitim ve kurs hizmetleri kapsamında elde edilen gelirlerin dağılımları Üniversitenin ilgili kurul ve komisyonlarınca 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'un ilgili maddelerine göre yasal sınırlar içerisinde belirlenmiştir. Üniversite imkanları kullanılarak verilen kurs ve eğitim hizmetlerinden elde edilen gelirlerden ek ödeme olarak dağıtılabilecek tutardan gelire katkısı bulunan öğretim elemanlarına 2024 yılı içerisinde ödenen döner sermaye ek ödemelerinde uygulama birliği olmadığı benzer eğitim ve kurs hizmetleri için farklı ücretler ödendiği tespit edilmiştir.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkez Müdürlüğü'nün (CÜSEM) 07.02.2024 tarih ve 7 sayılı kararı ile CÜSEM tarafından yapılan sınavlarda görevlilere ödenen ücretler; bina sınav sorumlusu için 1.900 TL, bina yöneticisi için 1.600 TL, salon başkanı için 1.300 TL ve gözetmen için 1.200 TL olarak ödenmiştir.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) Birimi Ek Ödeme Komisyonunun 05.02.2025 tarih ve 2025/2 sayılı kararı ile TÖMER tarafından yapılan sınavlarda görevlilere ödenen ücretler; sınav komisyon başkanı için 2.200 TL, sınav komisyon başkan yardımcısı 1.900 TL, salon başkanı için sınav başına 1.500 TL ve gözetmen için sınav başına 1.250 TL olarak ödenmiştir.

Açık öğretim hizmetleri kapsamında ülkemiz genelinde öğrencisi bulunan ve yıl içerisinde sınava tabii tutan Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Sınav Ücretleri; bina sınav sorumlusu için 1.086 TL, bina sınav sorumlu yardımcısı için 892 TL, salon başkanı için 775 TL, gözetmen için 659 TL ve yedek gözetmen için 581 TL olarak ücret ödenmiştir.

18.02.2011 tarih ve 27850 Resmî Gazete’de yayınlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik’in;

“Amaç ve Kapsam” başlıklı birinci maddesinde“ *Madde(1) Bu Yönetmelik, yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak yapılacak ek ödeme oranları ile bu ödemelerin usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.*”

Madde(10) (Değişik:RG-8/7/2014-29054) “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli” Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilir. Bu cetveldeki puanları, %50 oranında artırmaya veya azaltmaya; işlem için ayrılan süre, emek, maliyet ve risk gibi unsurlar dikkate alınmak kaydıyla, üniversite yönetim kurulları yetkilidir. Gelir getirici faaliyet cetvelinde bulunmayan işlemlerin puanları, üniversite yönetim kurulları tarafından belirlenebilir.”

Madde(5) Ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu ve bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları ile sürekli eğitim merkezleri, açıköğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumları ile düzenli döner sermaye geliri olan yükseköğretim kurumlarında döner sermaye gelirlerine katkısı bulunan öğretim elemanlarına yapılacak ek ödemede, (A), (B), (C), (D) ve (E) puanlarından biri veya birden fazlası kurumun yapısı ve mali durumu göz önünde bulundurularak kullanılabilir.” ifadelerine yer verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin hesap verme sorumluluğuna yer veren maddesinde; “*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.*” hükmüne yer verilmiştir.

Netice itibariyle üniversite bünyesinde faaliyet gösteren döner sermaye faaliyetleri kapsamında eğitim ve kurs geliri elde eden Sürekli Eğitim Merkezi ile Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde kursiyer sayısı, kurs ücreti, sınava giren öğrenci sayısı gibi hususlar dikkate alınarak; bina sınav sorumlusu, bina sınav sorumlu yardımcısı, bina

yöneticisi, sınav komisyon başkanı gibi hizmetlere ihtiyaç olup olmadığı hususunun değerlendirilmesi, ihtiyaç olmayan görevler için görevlendirme yapılmaması ve ücret ödenmemesi üniversite kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması açısından önemlidir.

Kamu İdaresinin cevabında, sınava giren kursiyer veya öğrenci sayısı, sınav yapılan salon sayısı, sınavın teorik veya uygulamalı yapılıp yapılmadığı, sınava giren dezavantajlı kursiyer ve öğrenci bulunup bulunmadığı gibi hususlar göz önüne alınarak, benzer ve eşdeğer sınavlar için, konu Üniversitemiz Döner Sermaye Yürütme Kurulunda değerlendirilerek, uygulama birliği sağlanması için gerekli kararlar ve tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda detaylarına yer verilen ve ülke genelinde daha fazla sayıda öğrenci için uygulanan sınavlarda kullanılan ücretlendirme sisteminin de göz önüne alınarak Üniversite bünyesinde tüm merkezler ve birimlerde yapılacak sınavlar için ücretlendirme belirlenmesi için Üniversite Yönetim Kurulu veya Döner Sermaye Yürütme Kurulu tarafından gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Hizmet Alımı İhalelerinde Ödemeye Esas Hizmet Miktarlarının Sağlıklı Belirlenmemesi

Yemek hizmeti alımı ve radyoterapi hizmeti alım işlerinde kontrol ve kabul işlemleri, ödemeye esas hizmet miktarının doğru belirlenmesini içerecek şekilde yapılmadığından yüklenici firmaya ödenmesi gereken tutarların sağlıklı belirlenmediği görülmüştür.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 42'nci maddesi hükmü uyarınca yüklenicinin geçici hakediş rapor düzenlenmesine yönelik başvurusu üzerine işe başlama tarihinden itibaren meydana getirilen işler, kontrol teşkilatı tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte hesaplanır ve bulunan miktarın teklif edilen birim fiyatlarla çarpılması suretiyle hakediş raporu düzenlenir. Bu nedenle yüklenici firmaya yapılacak ödemelerin sözleşme hükümlerine uygun yapılabilmesi için ön koşul sunulan hizmet miktarının doğru tespit edilmesidir.

Ayrıca kontrol teşkilatı Genel Şartname'nin 44'üncü maddesinde yüklenici tarafından sunulan işlerin mevcut haliyle sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara uygun olarak tamamlanıp tamamlanmadığını tespit etmekle yükümlü kılınmıştır. Dolayısıyla yapılacak ödemenin sıhhati açısından yüklenici tarafından sunulan hizmetin nicelik ve niteliğine yönelik tespitlerin kontrol teşkilatınca mevzuatta ve sözleşmede öngörüldüğü şekilde yapılması önem arz etmektedir.

Ancak yapılan incelemelerde tespit edilen ve aşağıda yer verilen hususlardan anlaşılabacağı üzere bahse konu işlerde yüklenici tarafından sunulan ve hakedişe esas olan miktarların tespitine yönelik kontrol süreçleri, ihale dokümanında öngörüldüğü şekilde yürütülmemiştir.

- Yemek hizmeti alımı ihalesinin teknik şartnamesinin 16'ncı maddesinde, yatan hasta ve refakatçilere kart verileceği ve yemek verilmesi durumunda kartların el terminalinde okutulacağı, ödeme için kesinlikle terminalden okutulan sayıların esas alınacağı ancak öngörülemeyen bir nedenle kart okutulmaması durumunda ödemenin başhekim onayıyla ordera göre yapılacağı hükmüne yer verilmiştir. Teknik şartnamenin, 8'inci maddesinde üç adet el terminalinin yüklenici tarafından sağlanacağı; 16'ncı maddesinde ise el terminallerinin sürekli çalışır durumda tutulacağı belirtilmiştir. Ancak firma tarafından şartnamede öngörülen el terminalleri temin edilmediğinden, İdarede bulunan el terminalleri ise sayıca yeterli olmadığından ve İdare bünyesinde bulunanlar da online çalışmadığı için anlık veri sağlayamadığından hakedişlerin, okutulan kart sayısına göre değil de hemşireler tarafından hastalar için girilen tüm orderlar ve sistemde kayıtlı olan refakatçi sayısının tamamı üzerinden düzenlendiği görülmüştür.

- Radyoterapi hizmeti alımı ihalesine ilişkin sözleşmenin 12'nci maddesinde, hakedişlerin her ayın son günü gerçekleşen işlem sayısına göre düzenleneceği açıkça hükme bağlanmıştır. Ancak bu hizmete ilişkin ödemeler, işlem sayısı dikkate alınmaksızın toplam sözleşme bedelinin aylara bölünmesi suretiyle maktu bir tutar üzerinden yapılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, yemek hizmeti alımı işinde ödemelerin ihale dokümanında öngörüldüğü üzere okutulan kart sayısı esas alınarak belirlenmesine yönelik çalışmalara başlanıldığı ve çalışmalar tamamlanıncaya kadar el terminali bulunan bölümlerde kartlı dağıtım sayısının, diğer yerlerde ise orderların esas alınacağı bununla birlikte sistem üzerinden kontrollerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Radyoterapi hizmeti alımı işinde hakedişe esas miktarların tespitinde sözleşme hükümleri ile uygulamada oluşan farklılığa ilişkin olarak verilen cevapta ise; yaklaşık maliyetin aylık bedel üzerinden belirlenmesinden hareketle ihale dokümanının bu doğrultuda hazırlandığı; fakat sözleşmede yer alan hakedişlerin işlem sayısına göre düzenleneceği şeklindeki ifadenin sehven yazıldığı belirtilmiştir. Ancak ihale konusu alımının her türlü özelliğinin belirlendiği idari şartnamenin 19'uncu maddesinde isteklilerin tekliflerini, her bir iş kalemi için teklif edilen birim fiyatlarının miktarlarla çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat şeklinde verileceği açıkça hükme bağlanmış olup bu hüküm sözleşmenin

anılan maddesiyle de tutarlı olduğundan ihale dokümanı bir bütün olarak değerlendirildiğinde de ödemelerin gerçekleştirilen işlem sayısına göre yapılacağı hususunda bir tereddüt bulunmamaktadır.

Sonuç olarak yüklenici firmaya yapılan ödemelerin ihalede öngörülen şekilde yapılmasını teminen kontrol süreçlerinin gerektirdiği araçların temin edilmesinin ve kontrol teşkilatlarının yetkinliklerinin, görevlerini mevzuatta öngörülen şekilde yapmalarını sağlayacak şekilde artırılmasının önem arz ettiği değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Biyokimya Laboratuvarı Puana Dayalı Sonuç Karşılığı Kit, Cihaz ve Sarf Malzeme Alımı İşinde Mevzuatta Öngörülen Yeterlilik Kurallarının Belirlenmemesi

İdarece gerçekleştirilen 24 aylık Biyokimya Laboratuvarı Puana Dayalı Sonuç Karşılığı Kit, Cihaz ve Sarf Malzeme Alımı işinde ilgili mevzuatı uyarınca aranması gereken yeterlilik kriterlerinin idari şartnamede belirtilmediği ve bu nedenle tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında söz konusu hususların dikkate alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde kamu idareleri, ihale sürecinde rekabeti sağlanmanın yanı sıra ihtiyaçlarını uygun şartlarla ve zamanında karşılamakla sorumlu tutulmuştur. Bu bağlamda hizmet sunucusunun bu gereklilikleri sağlayacak nitelikleri haiz olmasını teminen ihaleye katılımda yeterlilik kurallarının mevzuatta öngörüldüğü şekilde belirlenmesi ve tekliflerin bu kapsamda değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

İsteklilerin ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesi kapsamında istenebilecek bilgi ve belgeler, anılan Kanun'un 10'uncu maddesinde sayılmıştır. 04.03.2009 tarih ve 27159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 29'uncu maddesinde ise söz konusu belgelere ilişkin esaslar daha ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Bahse konu madde hükmü uyarınca kamu idarelerince yaklaşık maliyeti eşik değere eşit veya bunu aşan ihalelerde; isteklinin teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu gösteren belgelerin, iş deneyim belgesinin, bilançosunun ve cirosunu gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

Anılan Kanun'un 37'nci maddesinde ise yapılan ilk değerlendirmenin akabinde ihale komisyonunca isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığının inceleneceği ve uygun bulunmayan tekliflerin değerlendirme dışı bırakılacağı hükme bağlanmıştır.

Ancak yaklaşık maliyeti İdarece, eşik değerin üzerinde, 257.409.366,21 TL olarak belirlenen 24 aylık Biyokimya Laboratuvarı Puana Dayalı Sonuç Karşılığı Kit, Cihaz ve Sarf Malzeme Alımı işinde alımın mal alımı olduğundan hareketle yukarıda yer verilen yeterlilik kriterlerine ihale dokümanında yer verilmediği görülmüştür. Söz konusu işe ilişkin teknik şartnamede iş, puan karşılığı biyokimya ve immunoassay sistemleri kurulum şartını kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Dolayısıyla hizmet sunucusundan, bahse konu olan sistemlerin kurulması, gereken sarf malzemenin temin edilmesi ve testlerin sonuçlandırılması beklenmektedir. Bu nedenle iş, Kanun'un 4'üncü maddesinde satın alınan ihtiyaç maddelerini ve malları ifade edecek şekilde tanımlanan mal alımının ötesinde yüklenici tarafından temin edilen cihazların ve kitlerin kullanılarak testlerin sonuçlandırılması olduğundan hizmet alımı niteliğindedir. Nitekim teknik şartnamede yer alan fatura işleminin onaylanan test sayısının esas alınarak yapılacağı şeklindeki hüküm de işe ilişkin asıl talebin hizmet alımı olduğunu gösterir niteliktedir.

Kamu İdaresi cevabında, söz konusu ihalenin mal veya hizmet alımının niteliğine ilişkin herhangi bir açıklama yapılmamış olup sadece işin onaylı test sonuçlarının puan karşılığı şeklinde tanımlanmasının sonuç verilmeyen kitler için ödeme yapılmasını engelleyerek İdare açısından avantaj sağladığı belirtilmiş ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca ekonomik ve mali yeterlilik ile mesleki ve teknik yeterliliğe ilişkin belgelerin istenilmesi zorunlu olmadığından ihale dokümanında bu belgelerin istenilmediği ifade edilmiştir. Ancak bulgu konusu edilen husus, alımın nitelik itibarıyla hizmet alımı olarak değerlendirilmesi ve ihale sürecinde hizmet alımlarına ilişkin mevzuatta öngörülen yeterlilik kriterlerinin aranması olduğundan yapılan açıklama, bulgu konusu hususu karşılar nitelikte değildir.

Sonuç olarak, Puana Dayalı Sonuç Karşılığı Kit, Cihaz ve Sarf Malzeme Alımı işinin hizmet alımı kapsamında olduğu ve bu nedenle yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca isteklilerden ekonomik ve mali yeterlilik ile mesleki ve teknik yeterliliğe ilişkin belgelerin istenilmesi ve bu hususların tekliflerin değerlendirilmesinde dikkate alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Radyoterapi Hizmeti Alımı İhalesinde Mevzuatta Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulünün Kullanılması

Üniversite tarafından radyoterapi hizmeti alımı işinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesi birinci fıkrası (b) bendinde öngörülen şartlar oluşmadan, anılan madde hükmüne istinaden pazarlık usulüyle ihale edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde, kamu idareleri ihalelerde saydamlığı, rekabeti, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu tutulmuştur. Anılan maddede temel ihale usulleri olarak öngörülen açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulleri de bu ilkeleri azami düzeyde sağlayacak niteliktedir.

İlanın zorunlu olmadığı ve katılımın yalnızca idarenin davet ettiği isteklilerden sağlandığı pazarlık usulünün, rekabetin sağlanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerini süreci gereği kısıtlayacağından, sadece anılan Kanun'un 21'inci maddesinde sayılan şartların oluşması halinde kullanılması gerekmektedir. Anılan maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde;

“Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.”

hükmüne yer verilerek idarece ivedi yapılması gereken veyahut önceden öngörülemeyen olayların çıkması durumunda alımın pazarlık usulüyle yapılmasına imkan tanınmıştır.

Ancak yapılan incelemelerde sürekli nitelikte olan radyoterapi hizmeti alımı işinin, onay tarihinde yaklaşık maliyetin oluşturulamaması nedeniyle açık ihale sürecinin tamamlanamadığı ve hizmetin devamlılığının sağlanması gerektiğinden hareketle anılan Kanun'un 21/b maddesine istinaden pazarlık usulüyle ihale edildiği görülmüştür. İdare tarafından sunulan gerekçe, anılan maddede belirtilen şartları karşılamadığı gibi gerekçenin sunulduğu ihale onay belgesinde işin yaklaşık maliyetine ilişkin tutara yer verildiğinden ve yaklaşık maliyet cetveli ihale dosyasına eklendiğinden gerekçenin yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

Ayrıca sürekli nitelikte olan söz konusu hizmetin kesintiye uğramaması için ihale süreçlerinin gerektirdiği sürenin, idarece öngörülebilir nitelikte olduğu da açıktır. Söz konusu alım işine ilişkin bir önceki sözleşme 28.01.2024 tarihinde bitmesine rağmen ihale onay belgesi 24.01.2024 tarihinde düzenlenmiş ve önceki sözleşmenin bitimine iki gün kala 26.01.2024 tarihinde pazarlık usulüyle yapılan ihale ile hizmet alınmıştır. Dolayısıyla süreç, açık ihale yapılmasına imkân tanıyacak şekilde yürütülmemiştir. Bununla birlikte alımın, açık ihale

sürecinin yürütülmesini sağlayacak bir zaman dilimi için değil on iki aylık olması da göz önünde bulundurulduğunda sunulan gerekçe ile hizmet alım süresinin uyumsuz olduğu da değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, açık ihale için hazırlık sürecinin başlatıldığını ancak yaklaşık maliyetin belirlenmesi için teklif verilmemesi nedeniyle sürecin devam ettirilemediği ve bu süreçte yaşanan gecikmenin hizmetin aksamasına sebebiyet vermesini engellemek için onay belgesinin anılan Kanun'un 21/b maddesine göre düzenlendiği ifade edilmişse de bulguda da yer verildiği üzere yaklaşık maliyetin hesaplanamaması alımın pazarlık usulü ile yapılması için bir gerekçe oluşturmadığı gibi işe ilişkin hazırlanan 13.06.2023 tarihli yaklaşık maliyet cetvelinin de dosyada bulunduğu göz önünde bulundurulduğunda yapılan açıklamanın, söz konusu iş için geçerli olmadığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak ihale sürecinin, Kanun'da öngörülen temel ihale ilkelerini tesis edecek şekilde planlanması ve pazarlık usulüne ancak mezkûr mevzuatta öngörülen şartların gerçekleşmesi halinde başvurulmasına ilişkin kontrollerin oluşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Takibinin Yaptırmaması

Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde çalışan ve Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden bir kısmının ilgili sigortayı yaptırmadığı tespit edilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un ek 12'nci maddesinde; kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorunda olduğu, bu sigorta priminin yarısının kendileri tarafından, diğer yarısının döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödeneceği, zorunlu sigortaları yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beşbin Türk Lirası idari para cezası verileceği, ifade edilmektedir.

Zorunlu sigortalara ilişkin teminat tutarları ile uygulama usul ve esaslarını belirlemek üzere 21.07.2010 tarihli ve 27648 sayılı Resmi Gazete'de Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin

Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ yayımlanmıştır.

Anılan Tebliğ'in 3'üncü maddesinin ilk fıkrasında;

“Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar ile sözleşmeli aile hekimleri, yaptıracakları sigorta sözleşmesinin primlerini sigortacıya veya sigorta acentesine ödedikten sonra, ödedikleri prim tutarının yarısını döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçesinden geri alır. Geri ödemeler, sigortaya ilişkin poliçe veya sigorta şirketi ya da sigorta acentesinin kaşesini taşıyan prim ödeme makbuzunun bir örneğinin ibrazı üzerine ilgili kurum tarafından en geç otuz gün içinde yapılır.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü gereğince kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırımları zorunlu tutulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi ile Dış Hekimliği Fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortalarını yaptırmalarını sağlamak amacıyla Üniversite Rektörlüğü tarafından 07.04.2023 tarihinde ilgili birimlere resmi yazı yazıldığı ifade etmektedir.

Buna rağmen, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde 2024 yılında görev yapmış olan ve “Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası” yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden 404 personelin, anılan sigortayı yaptırdığına dair herhangi bir kanıtlayıcı belgeyi sunmadıkları denetimlerimiz esnasında tespit edilmiştir. 2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan tespitle ilgili olarak çalışmalara başlanmış olmakla birlikte çalışmalar 2024 yılı sonu itibarıyla tamamlanamamıştır.

Kamu İdaresi cevabında, Dış Hekimliği Fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının tamamı, Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesinde görev yapan öğretim elemanlarının ise 503'ünün mali sorumluluk sigortasını yaptırdığını ve Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından yazılan 15.05.2025 tarihli yazı ile ilgili bölüm başkanlıklarına bu konuda uyarıların yapıldığı ifade edilmişse de kanıtlayıcı belge olarak sunulan belgelerde yaptırılan sigortalardan 149'unun süresinin dolduğu görülmüştür.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri dikkate alınarak, sigortası tespit edilemeyen personelin, varsa sigorta poliçesi yaptırdığına ilişkin kanıtlayıcı belgelerini sunmaları, yoksa ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasının sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bazı Personelin Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını Yaptırmaması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	Diş Hekimliği Fakültesinde personelin tamamı, mali sorumluluk sigortası yaptırmıştır. Ancak Hastanede görev yapan öğretim görevlilerinin bir kısmı sigorta poliçelerini tahakkuk birimine sunmadığından ya da sunulanların da bir kısmının sigorta süresi bittiğinden tespitin tam olarak yerine getirilmediği değerlendirilmiş ve bulgu konusu edilmiştir.